

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس‌نشان می‌دهد که رشد اقتصادی کشور در سال ۹۶، حدود ۳/۷ درصد خواهد بود. طبق برآورد‌های این مرکز، بخش کشاورزی در سال ۹۶ حدود ۳/۸ درصد، نفت‌خام و گاز طبیعی حدود ۴/۱ درصد، صنعت حدود ۶ درصد، ساختمان حدود ۲/۵ درصد و خدمات حدود ۲/۸ درصد رشد خواهند داشت. بخش معدن نیز، در سال ۹۶ رشد منفی چهار درصد را تجربه خواهد کرد.

پیش‌بینی رشد بخش‌های اقتصاد در سال ۹۶

برآورد ۳/۷ درصدی مرکز پژوهش‌های مجلس از رشد اقتصادی در سال ۹۶

پیش‌بینی رشد ۲٫۵ درصدی مسکن در سال ۹۶

گروه اقتصاد economic@khorasannews.com

در حالی که صندوق بین المللی پول و بانک جهانی در آخرین گزارش‌های خود، رشد اقتصادی کشور در سال ۲۰۱۷ را به ترتیب ۳/۳ و ۴ درصد پیش‌بینی کرده اند، گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس‌نشان می‌دهد که رشد اقتصادی کشور در سال ۹۶، حدود ۳/۷ درصد خواهد بود. طبق برآورد‌های این مرکز، بخش کشاورزی در سال ۹۶ حدود ۳/۸ درصد، نفت‌خام و گاز طبیعی حدود ۴/۱ درصد، صنعت حدود ۶ درصد، ساختمان حدود ۲/۵ درصد و خدمات حدود ۲/۸ درصد رشد خواهند داشت. بخش معدن نیز به‌رغم دیدگر بخش‌های اقتصاد، در سال ۹۶ رشد منفی چهار درصد را تجربه خواهد کرد. در ادامه، نگاهی به وضعیت حال و پیش‌بینی رشد بخش‌های مختلف اقتصاد بر این اساس خواهیم داشت.

بخش کشاورزی

بخش کشاورزی در کشور ما یکی از بخش‌هایی است که عملکرد آن، بیشتر تابع میزان بارندگی، جریان‌های سطحی، سطح زیر کشت، میزان استحصال آب و... است؛ بنابراین عملکرد این بخش، از چرخه‌های رونق و رکود، تا حد زیادی مستقل است. با توجه به این موارد، رشد بخش کشاورزی در سال ۹۵، بر اساس اعلام بانک مرکزی ۴/۲ درصد بوده است. در نمودار شماره ۱، روند ارزش افزوده این بخش از سال ۸۳ تا ۹۵ آمده است که نشان می‌دهد نرخ رشد بخش کشاورزی در سال‌های یادشده، به‌جز سال ۸۷، صعودی است. در ۵ سال اخیر داده‌های بانک مرکزی از نرخ رشد ۳/۷ تا ۵/۵ درصدی این بخش حکایت دارد؛ که میانگین آن حدود ۴/۷ درصد بوده است. با این حال ارزیابی جدیدترین برآورد‌های وزارت جهاد کشاورزی از تولید انواع محصولات کشاورزی تا پایان سال ۹۶، نشان می‌دهد که رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی (به قیمت ثابت) تا پایان سال ۹۶، در حدود ۳/۸ درصد خواهد بود.

بخش نفت‌خام و گاز طبیعی

بر اساس اعلام بانک مرکزی، بخش نفت در سال ۹۵، با رشد قابل توجه ۶۲ درصدی مواجه بوده است که باعث شد تولید ناخالص داخلی کشور در این سال ۹/۸ درصد رشد داشته‌باشد. البته گزارش مرکز آمار ایران، نرخ رشد این بخش را کمتر یعنی در حدود ۳۵/۳ درصد افزایش یابد. در می‌کند که این بخش باعث شده است در سال ۹۶، تولید ناخالص داخلی کشور، حدود ۵/۸ درصد افزایش یابد. در حال، مروری بر روند رشد تولیدات بخش نفت‌خام و گاز طبیعی در سال ۹۵ نشان می‌دهد که ارزش افزوده این بخش در سال ۹۵، به سطح ارزش افزوده آن در سال ۹۰ رسیده است. سالی که آن را آغاز تشدید تحریم‌ها علیه کشور و خالی ماندن ظرفیت‌های تولیدی کشور می‌شناسیم. این موضوع به‌معنای این است که ظرفیت‌های خالی تولید در این بخش تقریباً تکمیل شده است بنابراین در سال ۹۶ با افزایش ناگهانی و زیادی در شدت تولیدات این بخش مواجه نخواهیم بود. بر این اساس، برآورد‌ها از رشد ۴/۱ درصد این بخش در سال ۹۶ حکایت دارد.

ردیف	شرح	رشد سال ۹۵	پیش‌بینی رشد سال ۹۶	سهم در رشد اقتصادی
۱	گروه کشاورزی	۴/۲	۳/۸	۰/۳
۲	گروه نفت	۶۲	۴/۱	۰/۹
۳	گروه صنایع و معادن	۶/۹	۴/۷	۱/۱
۴	گروه خدمات	۳/۶	۴/۷	۱/۴
۵	رشد اقتصادی	۱۲/۵	۲/۸	-

تعیین‌کننده اصلی تولیدات این گروه از صنایع هستند. با این وصف، نگاهی به آمار سه‌ماهه تولیدات خودرو نشان می‌دهد که تولید خودرو در سال جاری رشد چشمگیری داشته و با ۱۵/۲ درصد رشد، از ۲۴۴ هزار به ۲۹۰ هزار دستگاه رسیده است. عملکرد سه شرکت اصلی خودروسازی در کشور؛ یعنی ایران خودرو، سایپا و پارس خودرو نیز طی سه‌ماهه ۱۲، درصد رشد نشان می‌دهد. این شرکت‌ها، خود در مجموع پنج درصد کاهش تولید را در حوزه خودروهای سواری پیش‌بینی می‌کنند. با این شرایط، پیش‌بینی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس از رشد ۱۰ درصدی بخش خودروسازی طی سال ۹۶ حکایت دارد.

بخش معدن

اما در بین همه زیربخش‌های تولید کشور، معدن تنها بخشی است که انتظار می‌رود با رشد منفی در سال ۹۶ مواجه شود. اگرچه این بخش طی دوره ۸۳ تا ۹۵، رشد مثبتی را تجربه کرده است، با این حال، در سال ۹۴ به دلایلی از جمله کمبود تقاضا، شاهرش شدت منفی این بخش بوده‌ایم. بر اساس آمار شرکت ایمیدرو، تولید سنگ آهن در دو ماهه اول سال ۹۶، نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۷ یا ۸ درصد کاهش مواجه شده است. در مجموع برآورد‌ها حاکی از آن است که این رشد منفی در ارزش افزوده بخش معدن در سال ۹۶ ادامه یابد؛ بنابراین این پیش‌بینی مرکز پژوهش‌های مجلس، از رشد منفی چهار درصدی این بخش در سال ۹۶ حکایت دارد.

بخش ساختمان

بخش ساختمان به دلیل ارتباط تنگاتنگ با بخش‌های بالادستی (از قبیل فلزات اساسی و کانی‌های غیرفلزی) و نیز بخش‌های پایین‌دستی (از جمله خدمات مستغلات)، نقش بی‌بدیلی در اقتصاد و اشتغال کشور دارد. با این حال، نمودار شماره ۳ نشان می‌دهد که ارزش افزوده بخش ساختمان تقریباً از سال ۹۱ با وضعیت نامطلوبی مواجه شده است. به طوری که این وضعیت نامطلوب در دو سال اخیر تشدید شده است. این وضعیت در رکود مسکن، کاهش مخارج عمرانی دولت و کاهش سرمایه‌گذاری در دیگر بخش‌های اقتصاد ریشه دارد. با این حال، برای تحلیل دقیق‌تر چشم‌انداز بخش ساختمان، بهتر است که چشم‌انداز ساختمان‌های دولتی و خصوصی به‌طور مجزا مورد بررسی قرار گیرد.

در بخش دولتی، عملکرد بخش ساختمان وابستگی زیادی به وضعیت مخارج عمرانی دولت دارد. در این باره، برآورد‌ها نشان می‌دهد که میزان تحقق مخارج عمرانی دولت در سال ۹۶، رشد تقریباً صفر درصدی را نسبت به سال ۹۵ خواهد داشت. در نظر گرفتن پیش‌بینی‌ها از رشد شاخص‌های ضمنی مرتبط، به نظر می‌رسد که رشد حقیقی در بخش ساختمان‌های دولتی، تقریباً برابر با منفی ۱۰ درصد باشد. بنابراین می‌توان گفت که از این کانال، بخش ساختمان‌های دولتی، تأثیر منفی بر عملکرد کلی بخش ساختمان خواهد داشت. اما از منظر بخش خصوصی، نمودار شماره ۴، تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده به تفکیک فصلی را نشان می‌دهد. این نمودار حاکی از آن است که تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده در سال ۹۵، برای اولین بار از سال ۹۱، افزایش یافته، به طوری که رشد این شاخص در سال ۹۵، نسبت به سال ۹۴، حدود ۱۵ درصد بوده است. این در حالی است که این رشد در سال قبل از آن، حدود منفی ۱۴ درصد بوده است. با این حال، می‌توان گفت که تعداد پروانه‌های صادر شده در این سال، حدود ۴۰ درصد از تعداد پروانه‌های صادر شده در سال ۹۱

ردیف	شرح	رشد سال ۹۵	پیش‌بینی رشد سال ۹۶	سهم در رشد اقتصادی
۱	گروه کشاورزی	۴/۲	۳/۸	۰/۳
۲	گروه نفت	۶۲	۴/۱	۰/۹
۳	گروه صنایع و معادن	۶/۹	۴/۷	۱/۱
۴	گروه خدمات	۳/۶	۴/۷	۱/۴
۵	رشد اقتصادی	۱۲/۵	۲/۸	-

پرونده روز

